

J. C. Romaguera

Després d'haver realitzat *En bandeja de plata* (1966), una de les seves obres més esmerçades i en la qual iniciava la primera de les tres col·laboracions amb el tandem format per Walter Matthau i Jack Lemmon, el genial Billy Wilder, va començar un periple, a manera de exili cinematogràfic, pel vell continent europeu. L'escassa rebuda que va patir l'esmentada pel·lícula va ser la terrible i definitiva confirmació que al director nascut a Sucha, l'any 1906, se li tancaven les portes de Hollywood, tal i com ja s'intuïa després del fracàs econòmic que havia patit aquella mirada àcida, com no podria ser d'altra manera, titulada *Bésame, tonto* (1964). Així, doncs, Billy Wilder iniciaria una sèrie de rodatges per diferents països, com són Grècia (*Fedora*, 1978), Itàlia (*Avanti!*, 1972) i, evidentment, Anglaterra (*La vida privada de Sherlock Holmes*, 1970). Una sèrie de pel·lícules que, com a tret denominador comú, destaquen per gaudir d'un ritme pausat, calmós, que contrasta amb el ritme trepidant i frenètic, característic d'obres com *Un, dos, tres* (1961), per exemple. Però, són, aquestes, pel·lícules que, també, estableixen lligams directes amb la resta de la seva filmografia, com a *Fedora*, obra mortuòria que és una reflexió sobre l'inexorable pas del temps i l'ocàs

dels mites, tal i com es posava de manifest a *El crepusculo de los dioses* (1950). Billy Wilder rodà a Londres, *La vida privada de Sherlock Holmes* amb dos actors, Robert Stephens i Colin Blakely, pràcticament desconeguts, però la relació dels quals remetia, salvant destacades distàncies, a la formada per Lemmon i Matthau. Partint dels personatges creats per Sir Arthur Conan Doyle, Billy Wilder va elaborar una història d'estructura detectivesca, en què els protagonistes mateixos, tant Sherlock Holmes (Stephens) com el doctor Watson (Blakely) eren desvirtuats per la mirada humanitzadora que sobre ells desplegava el propi cineasta. D'aquesta manera, s'iniciava la desmitificació d'aquell detectiu sagaç i infal·libre creat per l'escriptor anglès i que, per a Wilder, es convertia en un ésser quotidià i susceptible de caure en l'error. Per altra banda, el personatge de Watson, matusser ajudant de Holmes i qui fomenta la seva llegenda a través de la publicació de les aventures del famós detectiu, patia canvis en la seva personalitat, ja que no tan sols seguia per tot a Holmes, sinó que, a més, opinava i qüestionava el seus mètodes d'investigació.

La vida privada de Sherlock Holmes i Avanti! (per favor oblidin el seu ridícul títol en espanyol), segons Michel Climent, en una valoració que no li agradava a Wilder, eren les pel·lícules

més romàntiques i tendres, tal vegada s'hauria d'afegir-hi *Sabrina* (1954), de Wilder, el qual, en altres films, i penso en *El apartamento* (1960) o *Irma, la dulce* (1963), no privilegiava tant el tema amorós i la mirada nostàlgica, com la crítica social o la comèdia disbaratada. A *La vida privada de Sherlock Holmes*, apareix el tema de l'amor, a través del qual es continua aquest procés d'humanització plantejat per Wilder, i que portarà el protagonista a l' enamorament d'una misteriosa i seductora dona, la qual li proposarà la resolució d'un no menys misteriós i interessant cas. Però en realitat, l'amor no es manifestarà, sinó que se sublimarà degut a la inicial misogínia de Holmes i, posteriorment, perquè el detectiu considerarà una vergonya caure sota els efectes dels sentiments. Però, el pitjor de tot per la seva decència i la seva llegendaria grandesa serà descobrir, massa tard, que s'ha enamorat d'una enemiga. Així doncs, Holmes serà víctima d'una reprimida, però autèntica, passió amorosa que el convertirà en víctima d'un engany.

Historia a la vegada passional i divertida, no cal oblidar, emperò, que la pel·lícula s'estructura a l'entorn d'una investigació, un esquema usat habitualment per Wilder, com, per exemple, a *Perdición* (1944) i *Testigo de cargo* (1958). El misteri, doncs, és el fil conductor, a través del qual es van enfilant les relacions entre el triplet protagonista i mitjançant el qual l'espectador queda atrapat. Per portar endavant tal empresa resulta imprescindible un guió magistral, en què estiguin perfectament mesurades tant les dosis d'informació com el moment precís en què es comuniquen. Tot junt fa que *La vida privada de Sherlock Holmes* sigui una pel·lícula entranyable, per les debilitats ocultes que sorgeixen del seu protagonista, i divertida, per la presència d'un Watson desconcertat, però, sobretot, fa que sigui una pel·lícula entretinguda, encara que es vegi una vegada darrera l'altra.

"No hi ha més que una llei, jo no en conec d'altra: prohibir avorrir"
Billy Wilder ■

